

Universitätsbibliothek Paderborn

**Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis
Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev
De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo**

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

I. Quid sit Libertas Ecclesiæ Gallicanæ, libro tertio disseritur. Vnde fluxerit appellatio Ecclesiæ Gallicanæ. Variæ provinciæ in unum Diœceseos corpus compcatæ. Permissa synodorum Diœceseos ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

LIBER TERTIVS.

CAPVT PRIMVM.

Synopsis.

I. Quid sit *Liberas Ecclesia Gallicana*, libro tertio differitur. Vnde fluxerit appellatio *Ecclesia Gallicana*. Varia provincia in unum Diocesos corpus compalte. Permissa synodorum Diocesos congregatio. Inde factum ut Episcopi ab invicem per Dioceses sive regionum tractu distincti sint. Vnde Episcopi Gallicani, id est, Dioceses Gallicane, Gallicana Ecclesia apud Hilarym Papam.

II. Ecclesia Gallicana apud Gregorium Magnum; que deinceps ab omnibus scriptoribus celebrata. Aliquando regiam dignitatem significatione sua complebitur.

III. Quid sit *Liberas illius Ecclesie*. Varie significations libertatis ecclesiasticae proponuntur. Que significat in Evangelio liberationem a peccato, & à lege Moysica. In scriptoribus ecclesiasticis, libertatem conveniendi, vel aliquas immunitates personarum & rerum.

IV. *Liberas* constituta est à Felice III. in eius Ecclesia finatur uti legibus suis, in causa Dei.

V. Hanc libertatem extendit Gregorius VII. ad capita politie, in dissidio cum Henrico. Ecclesia libertate donata à Christo, non debet subiici servituti. Ex consilio Goffredi vitanda est discordia, cum agitur de libertate Ecclesia, vel de regni consuetudine.

VI. *Liberas Ecclesia* constituitur à Synodo Ephesina, in observatione canonum & consuetudinis antiquae. Explicatur species canonis Ephesini, de Ioanne Antiocheno Patriarcha, qui Metropolitanus Cypris ordinationem sibi afferbat. Verba canonis nove expenduntur, & docetur ad ceteros etiam Patriarchas pertinere.

VII. Inde haustum nomen libertatis ecclesiasticae apud Gallos. Quod magnopere invaluit tempore Caroli VI. cum Ecclesia schismate vexata variis oneribus premiceretur. Quo sensu dicatur à Christo collata Ecclesia. Haec libertas Clericis & laicis indulta. Res & nomen *Liberas Ecclesia Gallicana* vigebat tempore B. Ludovici. Antea dicebatur *Liberas Canonica*.

VIII. An *Liberates* ista rell dicantur Privilégia. Iura eximia Ecclesiarum, episcopatu dicuntur in Synodo Nicena: que Privilégia reddit interpres. Qua voce usi Sunni quoque Pontifices & Leo Imperator. Primatus quoque Romani Pontificis dicitur Privilégium. Hac privalégia dicuntur canonica. Cur ea privalégia apostolica sedis augeri vellent Episcopi Gallicani, ex Hincmaro. Ambigua vox privalégij minus frequentem ejus usum redditi in hoc negotio.

I. **O**RDO REI, quam tracto, nunc à me postular, ut hoc libro tertio edissem quid *Liberas Ecclesia Gallicana* significet. Quod recte praestari non poterat, donec jačta essent illa fundamenta, de quibus hucusque actum est. Duo capita his verbis continentur, quæ discutere sit opera pretium: nempe quid *Ecclesia Gallicana*, & quid *Liberatis* nomine intelligatur. Quibus dispositio veteris Ecclesie nondum perspecta est, Ecclesia Gallicana appellatio displiceret, quasi membrum aliquod à reliquo corpore avulsum significaret. Sed observandum est, episcopatus Christiani unitatem non dividi, et si per plures provincias spargatur: quia omnes Ecclesie & nexus carita-

Vide soprad lib. t.
c. 3. §. 2. & seqq.

Q ii

L. 13. C. Theod.
de Ep. & Clerc.

ceos ad exemplum Iudicum & Honoratorium concesserunt ut non solum in singulorum provinciarum synodis, sed etiam in generali totius Dioecesos synodo in unum corpus, jure ordinario, sine mandato speciali, coire possent. Quod egregie probatur è lege inserta Codici Theodosiano, cuius hæc sunt verba: *Qui mos est causarum civilium, idem in negotiis ecclesiasticis obtinendi sunt; ut si qua sunt ex quibusdam dissensionibus levibusque delictis ad religionis observantiam pertinentia, locis suis & à sua Dioecesos synodis audiatur.* Hujus loci sensum Scholio suo Anianus perturbavit, cùm synodus Dioecesos pro uniuscujusque Episcopi conventu capi existimavit. Absurde, ut dixi; cùm integræ & solida Dioecesos synodus hīc pro more Imperij intelligi oporteat. Has Dioeceson & regionum synodos Concilium Constantinopolitum aliquot annis postea (scilicet anno CCCLXXXI.) canone suo confirmavit. Ex ea Dioeceson divisione manavit mos ille, ut Episcopi non amplius provinciis tantum distinguerentur, sed Dioecesibus, & Conciliis Dioeceson. Inde frequens mentio Episcoporum Illyrici, Italiae, Hispaniae, & Africae. Inde etiam Galliarum seu mavis *Gallicani Episcopi* passim occurrunt, etiam ante constitutas synodos generales Dioeceson; quia scilicet extraordinario Principum imperio in unum conventum aliquando cogebantur. Cujus rei probationem petere possumus è Concilio Parisiensi anno CCCLXII. cuius epistola synodica ad Orientales Episcopos damnatum à se fuisse Concilium Ariminense & Saturninum Episcopum Arelatensem docet, his verbis: *Saturninum excommunicatum ab omnibus Gallicanis Episcopis caritas vestra cognoscat.* Concilij etiam Gallicani meminit synodus Illyrici habita anno CCCLXVII. iis literis quas ad synodum Asianam dedit; quibus testatur se omnino eadem sentire de fide cum duobus Conciliis; quorum alterum *Rome*, al' erum habebatur in Gallia. Et ne singula testimonia singillatim persequendo tandem lectoribus adferam, sufficiet obseruisse, Galliarum Episcopos, aut *Gallicanos*, seu per Gallias constitutos, à Pontificibus Romanis dici eos qui Galliarum Dioecesi continentur, & à ceteris Dioecesibus Occidentis, scilicet Hispaniae, Africæ, Italiae & Illyrici, distinguerentur; ut videre es in Concilio Tauritanensi, & in epistolis Zozimi, Celestini, Novella Valentiniani Leonis & Gelasij epistolis. Meminit etiam Gallicanarum Ecclesiarum Hilarus Papa anno quadragesimo sexagesimo secundo

II. Obscurius deinde Gallicanæ Diœcessos nomen fuit; quia ob diversa Franco-
rum, Burgundionum, Wisigothorum, &
Italiae regna, in plures partes discepta fuit.
Emerit tam iterum felicioribus auspiciis
sub Ecclesiæ Gallicanæ appellatione, ut eam
vocavit Gregorius Magnus in epistola ad
Augustinum Anglorum Episcopum: Sed
mibi placet, inquit, ut sive in Romana, sive
in Gallicana, sive in qualibet Ecclesia aliquid
invenisti, quod plus omnipotenti Deo placere
possit, sollicitè eligas. Gratianus legit Gallico-
rum; sed apud Iwonem extat vera lectio,
Gallicana. Ab omnibus deinde scriptoribus
celebratum est Ecclesia Gallicanæ nomen:
quo usi sunt passim, non solum nostri Ful-
bertus & Ivo Carnotenses Episcopi, Suge-
rius Abbas, Arnulphus Lexoviensis, Ste-
phanus Tornacensis, sed etiam exterl, Otto
Frisingensis, Ioannes Sarisberiensis, Tho-
mas Cantuariensis, Matthæus Paris, & ipsi
Summi Pontifices in Decretalibus suis Ale-
xander & Innocentius III. quorum testi-
monia laudata sunt à viris eruditis. Porro
Ecclesia Gallicana non solum episcopalem,
sed etiam aliquando ipsum regiam dignita-
tem complectitur, ut monui capite primo
libri secundi. Eo sensu accipiens est au-
tor vita S. Bernardi, cùm Innocentium se-
cundum à Gallicana Ecclesia suscepimus scri-
bit. quod factum fuit convocato à Rege
Stampensi Concilio, in quo Bernardi mo-
nitus damnatus est Anacletus Antipapa de-
fententia Regis, Episcoporum, & regni
præcerum.

III. Supereft ut perspiciamus quid sibi velit famosa illa Ecclesiæ Gallicanæ Libertas: quæ, ut disputatio manifestior evadat, à capite est arcessenda. Libertas Ecclesiæ in varias significationes diffunditur, pro temporum & rerum diversitate. Ac Christianorum quidem omnium libertatem aliquando complexa, duo quædam significat, & liberationem à peccato, apud Ioannem, *Si vos filii liberaveritis, verè liberi eritis*, & à Mosaïcæ Legis rigida observatione, apud Paulum. Hic enim, post expositum libertatis hujus typum in Sara & Agar, concludit ad extremum: *Non sumus ancilla filij, sed libere.* Qua libertate igitur Christus nos liberavit, in eaestate, & nolite rursus jugo servitutis contineri. Deinde liberam conveniendi ad cultum Dei & ad synodos facultatem, & munerum immunitatem ab Imperatoribus concessam, Eusebius, Optatus, & ceteri antiquiores Libertatem Ecclesiæ vocavere. Vnde tandem effectum ut privilegia Clericis aut Ecclesiis à Principibus indulta, *Libertates dicerentur*; ut videre est passim in

Council, Parisense.

Theodor. I. 4. c. 8.

Cone. Taurin. in

Præfess. 397.
Zobimus sp. s. &c

Coleopt. 1900, 1901.

Celest. ep. an. 451
Nov. Valerii, an.

449.

Lec. 5 p. 52, 53.
20, 452.

Gelasius ep. 12.
nii. 494.

Hilarus ep. 6.